

SANEMTS
Tukuma novada Domē

12-05-2021

Nr. 3074

From: Latvijas Pašvaldību savienība <LPS@lps.lv>
Sent: Wednesday, May 12, 2021 11:01 AM
To: Latvijas Pašvaldību savienība <LPS@lps.lv>
Subject: Apspriede par atvērtības standartu prasībām pašvaldībām

Labdien, cienījamie pašvaldību pārstāvji!

Aicinām izteikt viedokli par Atvērtības standartiem pašvaldībās - vadlīniju dokumentu, kura mērķis būs sniegt atbalstu pašvaldībām, kuras vēlas nodrošināt iespējami plašu atvērtību saziņā ar sabiedrību. Šāda iecere - izstrādāt Atvērtības standartus ir paredzēta Ceturtajā Latvijas Atvērtās pārvaldības rīcības plānā 2020-2021.gadam un Latvija to ir apņēmusies izdarīt līdz 2021.gada beigām, sadarbojoties VARAM, Latvijas Pašvaldību savienībai un citām NVO un pašvaldībām.

Šīs ieceres īstenošanai domnīca Providus ir izstrādājusi Atvērtības standartu melnrakstu, ko vēlamies apspriest ar pašvaldību darbiniekiem, kuri ikdienā visbiežāk ir saistīti ar šiem jautājumiem. Pašlaik notiek šī dokumenta izstrādes posms un pašvaldībām ir iespēja ietekmēt tā saturu, lai vadlīnijas kalpotu par noderīgu instrumentu pašvaldību darbā. Šim mērķim aicinām pašvaldības sniegt savu viedokli, tas būs nozīmīgs, lai standarti būtu noderīgi pašām pašvaldībām.

Viedokli var sniegt divos veidos (aicinām izvēlēties vienu):

1) **rakstiskā** veidā, ierakstot komentārus dokumentā (tas pievienots šim uzaicinājumam) un nosūtot tos uz liga.stafecka@providus.lv līdz šī **gada 31.maijam**.
vai

2) **mutiskā** veidā - pievienojoties apspriedei ZOOM platformā. Apspriede notiks šī gada **24.maijā plkst. 15:00 - 16:30**. Lai apzinātu, cik daudz dalībnieku plāno pieslēgties, aicinām pirms tam reģistrēt savu dalību [šeit](#). Aicinām pirms tam iepazīties ar Atvērtības standartu melnrakstu, kas pievienots šim e-pastam.

Saite uz apspriedi: [https://us02web.zoom.us/j/84957542640?](https://us02web.zoom.us/j/84957542640?pwd=cmNUampGdXBkam1JldldjRWplQjBMQT09)

[pwd=cmNUampGdXBkam1JldldjRWplQjBMQT09](https://us02web.zoom.us/j/84957542640?pwd=cmNUampGdXBkam1JldldjRWplQjBMQT09)

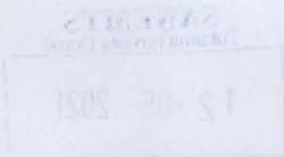
Meeting ID: 849 5754 2640

Passcode: 687433

Līga Stafecka
PROVIDUS vadošā pētniece / PROVIDUS senior policy analyst
+371 26363531 / liga.stafecka@providus.lv
Alberta iela 13, Rīga, LV - 10101, Latvija

Ar cieņu,

*Ivita Peipiņa
Padomniece Reģionālās attīstības jautājumos
Latvijas Pašvaldību savienība
Mazā Pils iela 1, Rīga, LV-1050, Latvija*

Tāl.: +371 67508563 mob.: +371 29197608

E-pasts: ivita.peipina@lps.lv

Melnraksts apspriešanai ar dažādām mērķgrupām

Dokumenta autors ir domnīca Providus. Komentāriem/ saziņai lūdzam rakstīt uz: līga.stafecka@providus.lv

ATVĒRTĪBAS STANDARTI: Pašvaldību publicējamā informācija

Luksofora princips – lai atspoguļotu vairāk/mazāk strīdīgos priekšlikumus informācijas vienību publicēšanai:

Informācija ir noteikti publicējama, par to iesaistītajām pusēm nav īpašu diskusiju, informācijas publicēšanu nosaka normatīvie akti.
Informācija varētu būt publicējama, taču pastāv kādi diskutējami aspekti vai viedokļu atšķirības
Nav vienotas nostājas par šīs informācijas publicēšanas nepieciešamību, būtu svarīga plašāka/dziļāka diskusija.

Tabulā ietvertie priekšlikumi ir balstīti uz domnīcas Providus veikto pašvaldību mājas lapu izpēti, kā arī pašvaldību deputātu/darbinieku/aktīvistu/žurnālistu aptauju. (Aptauja notika elektroniski, tajā piedalījās 190 respondenti), kā arī divām fokusgrupām ar pašvaldību/valsts institūciju pārstāvjiem, aktīvistiem, reģionālajiem žurnālistiem.

Informācijas vienības	Komentāri/Paskaidrojumi	Vieta pašvaldību komentāriem (īpaši attiecībā uz oranžas un sarkanas krāsas priekšlikumiem):
		<ul style="list-style-type: none"> - Kuru priekšlikumus pašvaldība atbalsta; - Kuru priekšlikumu īstenošanai ir būtiski šķēršļi (kādi); - Kuras informācijas publicēšana nav nepieciešama, ir lieka (kāpēc); - Kuru informāciju būtu nepieciešams publicēt, bet šobrīd tā nav šeit ietverta; - Citi komentāri.

	<p>Pašvaldību saistošie noteikumi, aktuālās redakcijas</p>	
	<p>Pašvaldības iekšējie normatīvie akti (nolikumi, noteikumi, instrukcijas)</p>	
	<p>Pašvaldības attīstības plānošanas dokumenti: Ilgtspējīgas attīstības stratēģija, Attīstības programma, Teritorijas plānojums, lokālplānojumi, detaļplānojumi.</p>	<p>Pievienots aicinājums pārdomāt informācijas publicēšanas veidu: - informācija pārredzamā vietā; - skaidrība par sabiedrības līdzdalības iespējām (vai un kurā izstrādes posmā ir dokuments un kā tā izstrādē var iesaistīties interesenti); - redzamā vietā informācija par publiskās apspriešanas rezultātiem (saņemtie priekšlikumi un to ņemšana/heņemšana vērā).</p>
<p>1. Saistošie noteikumi un attīstības plānošanas dokumenti</p>	<p>Pašvaldības izdotās būvatļaujas, norādot apstrīdēšanas termiņa beigas: pamatinformācija par būvatļauju ar saiti uz būvniecības informācijas sistēmā pieejamo detalizētāko informāciju par būvatļauju.</p>	<p>Šobrīd informācija pieejama bis.gov.lv, taču šī datu bāze ir pārāk sarežģīta cilvēkiem bez specifiskām zināšanām, pašvaldības un iedzīvotāju interesēs būtu nepieciešams sniegt informāciju par izsniegtajām būvatļaujām, kamēr tām nav beidzies apstrīdēšanas termiņš.</p>
<p>2. Domes sēdes</p>	<p>Savlaicīga informācija par tuvāko domes sēdi/ domes sēžu kalendārs</p>	<p>Informācijas publicēšanas veids: informācijai jābūt viegli pamanāmai.</p>

Melnraksts apspriešanai ar dažādām mērķgrupām

Dokumenta autors ir domnīca Providus. Komentāriem/ saziņai lūdzam rakstīt: uz: līga.stafecka@providus.lv

	<p>Savlaicīga informācija par tuvākās domes sēdes darba kārtību</p>	<p>Sabiedrībai ir jābūt iespējai laikus zināt domes sēdes darba kārtību un būtu informēti par iespējām un vajadzību piedalīties domes sēdē, iesniegt priekšlikumus.</p> <p>Pašreizējā situācija: pašvaldības šādu informāciju pirms sēdes nepublicē.</p> <p>Šādas informācijas publicēšana ļautu sabiedrībai/ žurnālistiem izsekot pieņemto lēmumu pamatojumam.</p> <p>Informācijas publicēšanā būtu jāparedz risinājums gadījumiem, kad jānodrošina datu aizsardzība.</p> <p>Šo informāciju pašlaik pašvaldības lielākoties nepublicē. Likuma prasība nosaka tiesības saņemt šādu informāciju saņemt domes deputātiem, nav atrunāta kārtība attiecībā uz sabiedrību.</p> <p>Nacionālajā līmenī (Ministru kabinets, Saeima) lēmumu pieņemšanas pavadošie dokumenti ir publiski pieejami, ievērojami lielāka atklātība.</p>	
	<p>Domes sēžu audio un vai video ieraksti</p>	<p>Likumā noteiktā prasība paredz, ka pašvaldība publicē domes pieņemtos lēmumus, kā arī domes sēdes audioierakstu.</p> <p>Fokusgrupās reģionālie žurnālisti aktualizē problēmu, ka sabiedrībai nav pieejama informācija par ierosinātajiem jautājumiem, kuros domes sēdē netika pieņemti lēmumi, jo pašreizējā kārtība paredz publicēt tikai pieņemtos lēmumus. Sabiedrībai nav iespēju uzzināt arī par nepieņemtajiem lēmumiem.</p>	

	<p>Informācija, kā var pieteikties dalībai domes sēdē un informācija par tiesībām domes sēdē izteikt viedokli (rakstveidā, mutiski) – kāda ir kārtība un vai šāda iespēja domes sēdēs tiek nodrošināta.</p>	<p>Atvērtības standarti paredzēs aicinājumu publicēt domes sēžu protokolus, kuros ir iespēja izsekot katra deputāta balsojumam (jaunais Likums Par pašvaldībām šādu prasību ietvers nākotnē)</p> <p>Problēma: pašvaldības šādu informāciju nenodrošina, aptaujas dalībnieki norāda, ka ir saskārušies ar grūtībām iegūt informāciju par to, kā var piedalīties domes sēdē.</p>	
<p>3. Lobēšanas atklātība</p>	<p>1. Domes priekšsēdētāja (var apsvērt papildu amata kategorijas) darba atvērtais kalendārs</p>	<p>Līdz šim jautājums nav apspriests ar iesaistītajām pusēm.</p> <p><u>Diskusijai: šobrīd Saeimā tiek izstrādāts Interesu pārstāvības atklātības likums, kas, iespējams, attieksies arī uz pašvaldībām. Pašvaldību līmenī lobēšana pašlaik nav regulēta un šis process būtu jāpadara atklātāks, sniedzot informācija par pašvaldības priekšsēdētāja, augstākās vadības darba kalendāriem, kuros atspoguļotas tikšanās ar interešu pārstāvjiem.</u></p> <p>Šobrīd atvērtu kalendāru publicē Rīgas mērs.</p>	

	<p>2. Saistošo noteikumu paskaidrojuma rakstā atspoguļotas konsultācijas ar sabiedrību, uzņēmējiem.</p>	<p><u>Diskusijai:</u> šobrīd Saeimā tiek izstrādāts Interesu pārstāvības atklātības likums, kas, iespējams, attieksies arī uz pašvaldībām. Pašvaldību līmenī lobēšana pašlaik nav regulēta un šis process būtu jāpadara atklātāks, saistošo noteikumu paskaidrojuma rakstā ietverot prasību atspoguļot – vai un kādas konsultācijas notikušas ar interešu pārstāvjiem (iedzīvotāju grupas/ NVO/ uzņēmēji). Prasību atspoguļot šādu informāciju pašlaik nosaka spēkā esošais likums Par pašvaldībām (43.¹ pants), kā arī paredzēts, ka noteikts jaunais likums Par pašvaldībām.</p>	
	<p>Informācija par komiteju sēžu kalendāru – kad notiks tuvākās sēdes</p>	<p><u>Problēma:</u> ne visas pašvaldības sniedz šo informāciju. Dažkārt ir pieejams pdf fails, kurā norādīts, kurās nedēļas dienās notiek komiteju sēdes, piemēram, mēneša pirmajā otrdienā notiek Finanšu komitejas sēde utt. Šī informācija ir pamatinformācija par pašvaldības darbību un tai būtu jābūt viegli pieejamai, labi pārredzamai.</p>	
	<p>Komiteju sēžu darba kārtība</p>	<p><u>Problēma:</u> pašvaldības parasti nenodrošina šo informāciju, taču tā ir būtiska, lai varētu sekot līdzi pašvaldības darbam, tai skaitā, iesaistīties tajā.</p>	
	<p>Komitejas sēdēs izskatāmo jautājumu pavadošie dokumenti</p>	<p><u>Problēma:</u> pašvaldības parasti nenodrošina šo informāciju. <u>Diskusijai:</u> vai šādu informāciju būtu iespējams padarīt publisku pirms sēdēm (ievērojot personu datu aizsardzību, kur tas nepieciešams), lai ar to var iepazīties arī ikviens interesents?</p>	
	<p>Komiteju sēžu protokoli (atspoguļots katra deputāta balsojums).</p>	<p><u>Problēma:</u> pašvaldības parasti nenodrošina šo informāciju. Šādu protokolus pašvaldības gatavo, būtu lietderīgi tos publicēt,</p>	

4. Komiteju sēdes

	<p>lai vairāk atspoguļotu pašvaldību komiteju sēžu darbu, deputātu darbību.</p>	
	<p><u>Problēma:</u> pašvaldības parasti nenodrošina šo informāciju, barjera līdzdalībai.</p>	
		<p>Informācija par sabiedrības līdzdalības iespējām komiteju sēdēs (kā pieteikties dalībai, vai kā sazināties ar komitejas vadītāju vai jebkas, kas vērsts uz atvērtību sabiedrības dalībai)</p>
		<p>Pašvaldības budžets saistošo noteikumu veidā</p>
<p>5. Pašvaldību budžets, gada pārskati</p>	<p><u>Problēma:</u> budžetu saistošo noteikumu veidā ir sarežģīti izprast cilvēkiem, kam nav specifisku zināšanu, tika neliela daļa pašvaldību sagatavo skaidrojumus saprotamā, viegli uztveramā veidā</p> <p><u>Priekšlikumi no aptaujām apspriešanai fokusgrupā:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - pašvaldība budžetu publicē arī analītiskā versijā – atspoguļojot datus par iepriekšējo gadu, lai var novērtēt izdevumu/ ieņēmumu tendences; - budžeta atspoguļošana pa pašvaldības funkcijām, piemēram, sniedzot informāciju par ceļu uzturēšanas budžetu, tā izlietojumu un līdzīgā veidā par citām jomām. - Budžeta atspoguļošana pašvaldības iestāžu griezumā. 	<p>Pašvaldības budžets saistošo noteikumu veidā</p> <p>Pašvaldības budžets skaidrojošā veidā - infografikā, citā skaidrojošā attēlojumā, saprotami atspoguļojot galvenos parametrus.</p>
		<p>Pašvaldības darbības publiskais pārskats</p>

	<p>Pašvaldības iestāžu, pagastu pārvalžu budžeti un darbības pārskati</p> <p>Informācija par pašvaldības visu piešķirto finansējumu NVO (summa, saņēmējs, piešķiruma pamatojums)</p>	<p><u>Problēma:</u> Pašlaik netiek nodrošināta informācija par pašvaldību iestāžu finansiālo darbību – iestādes budžetu. Sabiedrībai būtu jābūt iespējai iepazīties arī pašvaldības iestāžu, tai skaitā, pagastu pārvalžu budžetiem.</p> <p><u>Problēma:</u> Lai arī šādu informāciju pašvaldībām, atbilstoši likuma Par pašvaldībām 72.panta 11.dalai jāpublicē pašvaldības gada publiskajā pārskatā, praksē pašvaldības šādu informāciju ne vienmēr publicē. Atsevišķos gadījumos publicē NVO piešķirto kopējo finansējumu vai arī to mēdz atspoguļot nozaru griezumā – kopējais finansējums kultūras NVO, sporta NVO un sociālās jomas NVO. Trūkst precīzas informācijas par pilnu biedrību un nodibinājumu sarakstu, finansējuma apmēru un mērķi. Šo informāciju būtu vērts publicēt ne vien gada publiskajā pārskatā, bet arī pašvaldības mājas lapā, padarot šo informāciju vieglāk atrodamu.</p>	
<p>6.Pašvaldību nekustamie īpašumi un pasūtījumi</p>	<p>Pašvaldībai piederošo nekustamo īpašumu saraksts</p>	<p><u>Problēma:</u> Pašvaldības (ar dažiem izņēmumiem) tādu lielākoties nepublicē. Tikai dažos gadījumos mājas lapās var ko vairāk atrast par pašvaldības īpašumiem (dažāda statusa).</p> <p><u>Diskusijai:</u> aptaujā pašvaldību pārstāvju priekšlikums, ka būtu nepieciešams publicēt informāciju par: - pašvaldības dzīvojamo fondu, brīvo dzīvojamo fondu un tā stāvokli; - pašvaldības nekustamajiem īpašumiem, to iznomāšanas tarifiem, kārtību.</p>	
	<p>Pašvaldības, tās iestāžu pasūtītie vai pašu veiktie</p>	<p><u>Problēma:</u> pašlaik pašvaldības tos (ar dažiem izņēmumiem) nepublicē.</p>	

	<p>pētījumi, sabiedriskās domas aptaujas, pārskati</p>	
<p>Pašvaldības iepirkumi</p>	<p>publiskie iepirkumi</p>	<p>Pašreizējā kārtībā informācija par pašvaldību rīkotajiem iepirkumiem kopš 2019.gada janvāra pieejama elektroniskajā iepirkumu sistēmā eis.gov.lv.</p> <p><u>Diskusijai (1):</u> Vai pašvaldībām būtu jānodrošina pamatinformācija ar saiti uz detalizētāku informāciju eis.gov.lv par tās veiktajiem iepirkumiem vai arī pietiek tikai ar saiti uz eis.gov.lv, aizvedot uzreiz uz attiecīgās pašvaldības veiktajiem iepirkumiem (nevis eis.gov.lv)?</p> <p><u>Diskusijai (2) (priekšlikums no pašvaldību deputātu/darbinieku aptaujas):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - pašvaldība mājas lapā atspoguļo informāciju par tiem gadījumiem, kad pēc līguma noslēgšanas tiek veikti grozījumi izmaksu tāmēs.
<p>Informācija par pašvaldības veiktajām cenu aptaujām</p>	<p>noslēgtie līgumi</p>	<p>Problēma: šāda informācija pašvaldību mājas lapās netiek uzkrāta. Dažos gadījumos parādās informācija pie aktualitātēm. Bet nav redzami izvēlētie piegādātāji, salīdzinošā informācija utt.</p> <p>Pašvaldības šo informāciju lielākoties publicē.</p> <p><u>Diskusijai:</u> Aptaujā pašvaldību pārstāvji min, ka būtu nepieciešams publicēt informāciju par:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pakalpojumu līgumiem un to veicējiem; - Pašvaldības izsolēm un to rezultātiem

7. Info par pašvaldības darbiniekiem	Pašvaldības visu darbinieku kontaktinformācija	<p><u>Problēma:</u> Pašvaldību darbinieku kontaktinformācija ir pieejama, taču daudzos gadījumos tā neaptver visus darbiniekus, bet gan tikai nodaļu/ departamentu vadītājus.</p> <p><u>Situācija pašlaik:</u> pašvaldību publicē informāciju par amatpersonu un darbinieku mēnešalgas apmēru sadalījumā pa amata kategorijām. Satversmes tiesas sprieduma rezultāts.</p> <p><u>Diskusijai:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Vai pašreizējā situācija nodrošina pietiekamu atklātību? - Vai jāpublicē informācija par piemaksām, prēmijām?
	Informācija par pašvaldības darbinieku atalgojumu	
8. Info par pašvaldības deputātiem	Deputātu pieņemšanas laiki	<p><u>Priekšlikums ietver:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - pašvaldībām uz vakancēm būtu jāievēro princips – sludināt atklātu konkursu; - visai informācijai par vakancēm un darba sludinājumiem jābūt publiski pieejamiem pašvaldības mājas lapā. <p><u>Problēma:</u> Providus aptaujas dati parāda, ka daudziem pašvaldību deputātiem un ar pašvaldību saistītajiem cilvēkiem ir aizdomas par to, ka darbinieki tiek pieņemti, balsoties uz personiskām saitēm nevis profesionālām spējām. Par to liecina arī daudzkārtēji publiski skandāli.</p> <p>Pašvaldības šādu informāciju jau nodrošina.</p>
	Deputātu pārstāvētā politiskā partija	Pašvaldības šādu informāciju jau nodrošina.
	Deputāta kontaktinformācija	Pašvaldības šādu informāciju jau nodrošina.

	Informācija, kurās komitejās deputāts strādā	Pašvaldības šādu informāciju jau nodrošina.
	Pašvaldības iestāžu saraksts	Pašvaldības šādu informāciju jau nodrošina.
	Pašvaldības darbinieku kontaktinformācija	Pašvaldībām būtu jānodrošina pēc iespējas plašāka informācija par pašvaldību iestāžu darbiniekiem, nevis tikai iestādes vadītājs vai daži darbinieki. Slikta prakse: publicēt tikai centrālo iestādes e-pastu, nenodrošinot detalizētāku informāciju.
9. Informācija par pašvaldības iestādēm	Informācija par pašvaldību iestāžu, tai skaitā, pagasta pārvalžu, budžetu, darbības pārskati	Problēma: pašlaik šādā griezumā informāciju pašvaldības mājas lapās npublicē, iestāžu darbības izvērtēšanai būtu nepieciešams sniegt ievērojami plašāku informāciju nekā tā šobrīd par tām tiek nodrošināta.

<p>10. Info par kapitālsabiedrībām, biedrībām un nodibinājumiem ar pašvaldības daļu</p>	<p>Informācija par pašvaldībām pilnībā vai daļēji piederošo kapitālsabiedrības saimniecisko darbību</p>	<p>Pamatinformāciju pašvaldības publicē atbilstoši Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 36.pantam.</p> <p>Diskusijai (priekšlikumi no aptaujas): Pašvaldību kapitālsabiedrībām/ pašvaldībām savā mājas lapā būtu jānodrošina informācija par pašvaldību kapitālsabiedrību sniegto pakalpojumu tarifiem, iekasētajiem finanšu līdzekļiem, un citiem parametriem, kas sniedz informāciju par to, cik saimnieciski labi strādā attiecīgā kapitālsabiedrība.</p>	
	<p>Informācija par biedrībām un nodibinājumiem, kurus dibinājusi pašvaldība vai kurās tā ir dalībnieks/biedrs.</p>	<p><u>Problēma:</u> Pašlaik šādu informāciju pašvaldības sniedz gada publiskajā pārskatā. Informācijas pārskatāmībai būtu vērts šo informāciju publicēt arī pašvaldības mājas lapā, papildinot ar plašāku informāciju par šo biedrību/nodibinājumu darbības mērķiem, finansējumu. Publiski pieejama informācija par mērķiem, kādēj pašvaldība ir kādas biedrības vai nodibinājuma biedrs.</p>	
<p>11.Pašvaldības informatīvais izdevums un sadarbība ar medijiem</p>	<p>Pašvaldības informatīvais izdevums, ja pašvaldība tādu izdod. Norādīta informācija par izdevuma veidotājiem un tirāžu. Informācija par pašvaldības dotācijām (ja tādas ir) kādam masu informācijas līdzeklim, norādot dotācijas apmēru, līguma nosacījumus.</p>	<p><u>Problēma:</u> ne visas pašvaldības norāda šo izdevumu tirāžu, veidotājus.</p>	
		<p><u>Problēma:</u> šāda publicēšanas prakse nav novērota. Nav zināms, vai tas, ka pašvaldība nepublicē šādu informāciju, ir tādēļ, ka tādu dotāciju piešķirumu nav, vai tie vienkārši netiek publicēti.</p>	

	Informācija par pašvaldības noslēgtajiem reklāmas/sadarbības līgumiem ar medijiem.	<p><u>Problēma:</u> šāda publicēšanas prakse šobrīd nepastāv.</p>
	<p>Informācija par sabiedrības līdzdalības iespējām pašvaldībā (kā piedalīties komiteju sēdēs, kā piedalīties domes sēdēs vai kā iesniegt priekšlikumus, ierosinājumus)</p>	<p><u>Problēma:</u> šāda informācija šobrīd pašvaldību mājas lapās netiek publicēta. Kārtību pašvaldības parasti nosaka pašvaldības nolikumā, taču atsevišķi, pašvaldību mājas lapu sadaļā, kura tieši veļtita sabiedrības līdzdalībai, šādu informāciju (ar dažiem izņēmumiem) pašvaldības nesniedz.</p>
	<p>Informācija par saziņas iespējām ar deputātiem, deputātu pieņemšanas laiki</p>	<p>Pašlaik problēmu nav.</p>
	<p>Informācija par konsultatīvajām padomēm, to sastāvu, darbību, nolikums (ja tāds ir izstrādāts)</p>	<p><u>Problēmas:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ne vienmēr pieejami konsultatīvo padomju nolikumi, skatīto jautājumu saturs. - Konsultatīvo padomju darbībai pietrūkst atklātības – trūkst informācijas par sēžu datumiem, darba kārtību, iespēju tajās piedalīties.
	<p>Informācija par publiskajām apspriešanām pašvaldībā un iespējām tajā piedalīties.</p>	<p>Atvērtības standarti tiks papildināti ar priekšlikumu par pārdomātu informācijas publicēšanas veidu. Attīstības plānošanas dokumentiem lielākoties šāda informācija ir pieejama pie aktualitātēm. Svarīgi, ka tā tiek publicēta lietotājam draudzīgā veidā - redzama vieta, skaidrs iesaistīšanās iespēju apraksts (nevis birokrātiska informācija), lai ir saprotams, vai un kādā veidā iedzīvotājiem šajā brīdī ir iespēja iesaistīties.</p>

12. Sabiedrības līdzdalība

	<p>Informācija par visām saziņas iespējām ar pašvaldību</p>	<p><u>Piemēram:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - elektroniska forma (kas darbojas, piemēram, sūtītājam ir iespēja saņemt apstiprinājuma zīņu); - iesnieguma veidlapa (var pielāgot pakalpojumiem); - ziņošanas iespējas par kādām problēmām – tiešsaistē, izmantojot aplikāciju, zvanot pa tālruni; - klientu apkalpošanas centra atbalsts – ko tajā var izdarīt. 	
<p>13. Informācijas atklātība</p>	<p>Informācija par projektu konkursiem NVO un iedzīvotāju iniciatīvas grupām (ieskaitot konkursa nolikumu, vērtēšanas komisiju un konkursu rezultātu atspoguļojumu)</p> <p>Saraksts ar tām informācijas vienībām, kurām pašvaldība ir noteikusi ierobežotas pieejamības statusu</p>	<p><u>Problēma:</u></p> <p>Pašvaldību rīkote konkursi, lielākoties, tiek atspoguļoti mājas lapā, taču pietrūkst informācijas par vērtēšanas komisijas sastāvu, vērtēšanas procesu.</p>	
<p>14. Trauksmes ceļu ziņošanas iespējas</p>	<p>Informācija par trauksmes ceļšanas iespējām un kontaktpersonu, trauksmes ceļšanas veidlapa; informācija, kas ir trauksmes ceļšana.</p>	<p><u>Problēma:</u></p> <p>praksē ne visas pašvaldības publicē šādu informāciju. Atsevišķos gadījumos šāda informācija ir publicēta mājas lapas ļoti padziļinātā līmenī, ko lietotāji nevar atrast, ja īpaši tam neveikta laiku, neizmanto meklētāja funkcijas. Dažkārt šāds saraksts ir starp saistošajiem noteikumiem, taču arī atrodams tikai ar meklētāja palīdzību.</p> <p>Problēma ir šīs informācijas izvietojuma vieta – lielākoties tāda pieejama slikti pārrēdzamā vietā, 3-5 soļu dziļumā pašvaldības mājas lapā. Svarīgi, ka to zina pašvaldības centrālās administrācijas un visu iestāžu darbinieki, jo tā primāri attiecas uz pašas pašvaldības darbiniekiem.</p> <p><u>Papildus:</u> pašvaldībai būtu jānodrošina ceļa karte, kā rīkote gadījumos, kad iedzīvotājiem ir kļuvusi zināma kāda informācija par iespējamiem pašvaldības darbinieku / deputātu pārkāpumiem, kur šādos gadījumos jāvērsas.</p>	

15. Pakalpojumu dizains	Uz mērķgrupām orientēts pašvaldības pakalpojumu dizains	
		<p>Atvērtības standarti ir plašāks koncepts nekā informācijas atklātība. Atvērtu pašvaldību raksturo arī:</p> <p>1) spēja sniegt mērķētu informāciju un kvalitatīvus, pārdomātus un sasniedzamus pakalpojumus dažādām iedzīvotāju grupām, atbilstoši to tipiskākajām vajadzībām.</p> <p>Piemēram:</p> <ul style="list-style-type: none"> - visa svarīgākā informācija skolēniem/vecākiem (tai skaitā, pašvaldības nodrošinātās neformālās izglītības saņemšanas iespējas); - visa svarīgākā informācija pirmskolas bērnu vecākiem; - svarīgākā informācija maznodrošinātajiem iedzīvotājiem; - svarīgāka informācija uzņēmējiem; - kas jāzina ēku pārbūves, jaunu ēku būvniecības gadījumā; - informācija pa pašvaldības sabiedrisko transportu un satiksmi; - informācija par pašvaldības autostāvvietām, tarifiem; - kultūras un sporta iespējas pašvaldībā; <p>utt.</p> <p>2) Mērķēta informācija par pašvaldības funkciju izpildi: attīstības plānošanas apstiprinātu mērķu un uzdevumu izpilde saprotamā un skaidrā veidā (progresa ziņojumi).</p> <p>3) Skaidra un saprotama informācija par tuvākā plānošanas perioda paredzētajiem sasniedzamajiem mērķiem – konkrētu infrastruktūras attīstības mērķi, ieceres.</p> <p>4) svarīgākā informācija reemigrantiem.</p>

--	--

INFORMĀCIJAS PUBLICĒŠANAS PRINCIPI:

	PAŠVALDĪBAS KOMENTĀRS:
<p>PRINCIPS:</p> <p>1. Informācija ir aktuāla. Publicētā informācija ir aktuāla, tai norādīts publicēšanas datums. <u>Kontroljautājumi:</u> Cik bieži tiek atjaunota pašvaldības mājas lapā publicētā informācija? Kāds ir informācijas atjaunošanas biežums? Kuras informācijas kategorijas tiek atjauninātas reizi gadā, kuras biežāk?</p>	
<p>2. Informācija ir viegli atrodama. Publicētā informācija ir loģiski izvietota un vienkārši atrodama, vizuāli pārskatāma. <u>Kontroljautājumi:</u> Vai informācija, kas publicēta pašvaldības mājas lapā, ir viegli atrodama lietotājiem? Vai lietotāji var ērti un vienkārši orientēties pašvaldības mājas lapā un saprast, kurās sadaļās publicēta interesējošā informācija? Vai mājas lapas sadaļas ir loģiski izvietotas? Vai sadaļu saturs atspoguļo to nosaukumu? Vai mājas lapā ir pievienota mājas lapas karte, kas palīdz orientēties, kur atrast meklēto informāciju? Vai biežāk meklētā informācija ir izvietota pārredzamā mājas lapas priekšskatā? Vai mājas lapas meklētāja funkcija darbojas?</p>	
<p>3. Informācija ir saprotama. Publicētā informācija ir skaidra, viegli uztverama, nepārprotama, kodolīga. <u>Kontroljautājumi:</u> Vai informācija ir vienkāršā un uztveramā valodā? Vai informācijas saprašanai nav nepieciešamas kādas specifiskas zināšanas, piemēram, juridiskās zināšanas? Vai informācija nesatur galvenokārt normatīvo aktu vai normu uzskaitījumu, skaidras atbildes vietā?</p>	

4. **Informācija ir ērti izmantojama.** Pašvaldības publicētajai informācijai jābūt plaši pieejamai, bez tehniskiem ierobežojumiem ar šo informāciju strādāt, piemēram, meklēt, filtrēt, kopēt. Informācijai pēc iespējas jābūt mašīnlasāmā formātā.
- Kontrollautājumi: Vai informācija, kas tiek publicēta, ir lietotājiem ērti izmantojama? Vai publicētie dati ir automatizēti apstrādājami? Vai publicētie dati nav ar kādiem tehniskiem ierobežojumiem, piemēram, slēgti jebkāda veida darbības veikšanai ar tiem utt.?

ATBALSTS INFORMĀCIJAS SANEMŠANĀ:

ATBALSTA FORMA:

1. Pašvaldībām pēc iespējas jāsniedz pamatinformācija savā mājas lapā. Gadījumos, kad uzkrājošā informācija tiek publicēta valsts uzturētās datu bāzēs, pašvaldībai jānodrošina maksimāls atbalsts saviem iedzīvotājiem, lai viņi spētu šo informāciju atrast un izmantot: a) publicējot pamatinformāciju vai kopsavilkumu pašvaldības mājas lapā ar iespēju saņemt detalizētāku informāciju valsts uzturētā reģistrā/datu bāzē (saite uz attiecīgo detalizēto informāciju); b) ja tas nav iespējams, pašvaldībai jānodrošina padomi (galveni secīgie soļi/instrukcija), kā lietotājs var atrast sev interesējošo informāciju par attiecīgo pašvaldību, ja tā ir pieejama kādā pašvaldības vai valsts uzturētā datu bāzē vai reģistrā.

Piemēram:

PAŠVALDĪBAS KOMENTĀRS:

<ul style="list-style-type: none"> - kā iedzīvotājs var uzzināt par pašvaldības veiktajiem publiskajiem iepirkumiem – cik daudz informāciju publicē pati pašvaldība un ko var atrast eis.gov.lv; (iedzīvotājiem draudzīgākā pieeja būtu sniegt pamatinformāciju arī pašvaldības mājas lapā, taču ja to pašvaldība nenodrošina, tad maksimāli atbalstīt, lai iedzīvotāji var izprast situāciju, izmantojot elektronisko iepirkumu sistēmu.) - kā iedzīvotājs var uzzināt par būvniecības iecerēm pašvaldības teritorijā – cik daudz informācijas publicē pati pašvaldība un kā izmantot Būvniecības informācijas sistēmu. (iedzīvotājiem draudzīgākā pieeja būtu, ka pašvaldība sniedz informāciju par izsniegtajām būvatļaujām savā mājas lapā, kamēr tām nav beidzies apstrīdēšanas termiņš, jo bis.gov.lv izmantošana prasa labas priekšzināšanas). 	
<p>2. Instrukcija par informācijas pieprasīšanas kārtību (veidlapas paraugs vai elektroniska informācijas pieprasīšanas iespēja) par informāciju, kas nav publicēta pašvaldības mājas lapā, reģistros, bet ir publiski pieejama. Būtiski, ka ir paskaidrota ne vien informācijas pieprasīšanas kārtība, bet arī saņemšanas nosacījumi – termiņš, formāts (izdruka, iepazīšanās uz vietas, elektroniska saņemšana) un izmaksu kompensēšana (kuros gadījumos iedzīvotājam būs jākompensē informācijas izsniegšanas informācija).</p>	
<p>3. Būtiskās informācijas sniegšana vairākās svešvalodās, lai sniegtu pamatinformāciju pašvaldībā dzīvojošajiem cittautesiem bez latviešu valodas zināšanām vai arī tiem, kuriem pieder pašvaldībā īpašumi, bet kuri nepārvalda latviešu valodu. Piemēram, kuros gadījumos pašvaldība var sniegt palīdzību un kā to saņemt (sociālā palīdzība, krīzes gadījumi, nekustamā īpašuma jautājumi utt.)</p>	

Melnraksts apspriešanai ar dažādām mērķgrupām

Dokumenta autors ir domnīca Providus. Komentāriem/ saziņai lūdzam rakstīt uz: liga.stafecka@providus.lv

4. Pašvaldības mājas lapas informācijas pieejamība cilvēkiem ar redzes traucējumiem – iespēja lasīt informāciju ar lielāka izmēra burtiem, pielāgotu ekrāna toni.